

Ishaja vank dan rano
nedelj in praznikov.
Issued daily except Sun-
days and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni
prostori:
2607 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2607 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXII.

Cena lista
je \$6.00

Entered as second-class matter January 28, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 18. maja (May 18), 1929.

Subscription \$6.00
Yearly

STEV.—NUMBER 117

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Deveta redna konvencija S. N. P. J.

Zapisnik tretjega dne zborovanja

SESTA SEJA.

15. maja popoldne.

Konvencijni podpredsednik br. Olip otvori sejo ob 1. popoldne. Pod točko nujne zadeve poroča br. Joseph Zavertnik, da je prejel dve zadevi, ki po njegovem mnenju spadati v področje odbora za resolucije, ne pa odbora za prošnje in pritožbe. Sklenjeno, da se zadevi izroči br. Gardnu, predsedniku resolucijskega odbora.

Predsedatelj naroči vratarjem, da naj sporoči predsedništvu konvencije vse nove došlece nečlane, bili to članikarski poročevalci, ali pa kakoršnokoli posetniki konvencije, da vemo kdo je med nami.

Br. Podoj predlaga, da naj se sporoči tistemu članu, ki je prišel iz Pennsylvanije in je nezmožen za delo, da naj predloži prošnjo za odbor za prošnje in pritožbe za podporo, ter obenem preneha s tem poslom. Sprejeto.

Sestra Christina Omahne poroča, da je štetje glasov kandidatov v odbor za pregledanje poročil in poslovanja gl. odbornikov končano. Rezultat je sledeči:

Sestra Vucelich 53, Putz 15, Potokar 86, Stonich 80, Nemec 42, Bohinc 47, Zigel 58, Miklich 23, Butorac 1, Kuhelj 23, Korhar 9, Debevc 20, Pleše 95, Smrekar 22, Pergar 26, Bregar 22, Beniger 11, Junko 45, Cvetkovich 62, Lesar 29, Rupnik 37, Laurich 12, Grum 64, Mahkovic 4, Bizjak 30 in Spaček 37.

Ker nihče ni prejel nadpolovične večine oddanih glasov, gre na ožjo volitev deset predstojajočih kandidatov, ki so na prvem glasovanju prejeli največ glasov. Poverilni odbor pobere glasovnice ter se odstrani na štetje glasov.

Preide se na dnevni red. Nadaljevanje debate z dopoldanske seje.

Br. Jacob Zupančič, kot član odbora za sestavo osnutka pravil, zagovarja in pojasnjuje stališče tega odbora. Br. Novak, Cankar ter nekateri drugi člani gl. odbora so temu odboru izročili svoje nagvete, katere se je vpoštevalo. Odbor je skušal napraviti najboljše na podlagi priporočil in sugestij od vodilnih funkcionarjev v jednoti. Ako boste zavrgli naš osnutek pravil in zaeno ta odbor, morate amendirati pravila in tako spremembo poslati zavarovalniškemu departmentu v Springfield, Ill. Osnutek je bil spisan že pred meseci, in največ priporočil je bilo priobčenih pozneje. Mi imamo že zdaj v tem osnutku precej popravkov, ker smo vpoštevali poznejša priporočila. Ne bilo bi pravilno, da nas prej obsojate kot nas zaslišite. Slišite najprej obe strani in pravilno presodite, in potem šele sodite.

Br. Aleah: Jaz sem mnenja, da lahko naredimo v tej zadevi kratek proces. Br. M. J. Turk je mnenja, da konvencija ne more zavreči osnutka in sprejemati zaključkov na svoj način. V smislu pravil SNPJ naj bi ta odbor le priporočal gotove nove vpeljave in popravke k pravilom. Tu pa nam je predložil nekaj tak reaktivnega in za našo organizacijo dosledno nesprejemljivega, da je članstvo že zdavnaj naročilo svojim delegatom in tej konvenciji sploh, da naj tu predloženi osnutek zavrne, ter vzame za podlago razprave pravil sedanja pravila SNPJ. Konvencija pa ima pravico podvzeti tudi drastičnejše korake. Lahko, če bo treba, radi tega slučajja ne bo treba... Če osnutek za pravila za vržemo, bo prihranjena najmanj tri dni dela konvenciji. Ako res ni bilo nobenega poročila za pravila od strani članstva, je bil to znak, da članstvo noče večjih in radikalnih sprememb. Priporočam vam, da osnutek pravil zavrzete, ter sklepete o bodočih pravilih na podlagi starih pravil v smislu predloga Frank Zaitza.

Poverilni odbor poroča o štetju glasov kandidatov v odbor za plače konvencijnih odborov. Kandidatje so prejeli glasov kot sledi:

Konte 52, Bratković 86, S. Turk, Sular 79, Hrvatin 22, Lekše 43; Butja 22, Sedež 28, J. Turk 38, L. Turk 25, Gostiša 17, Grošelj 39, Jelenic 20, Jelenc 20, Videgar 42, Skufca 13, Valenčič 13, Pečnik 67, Vidrih 94, Alpner 18, Juretič 23, Kučinič 39, Margolite 12, Gezel 25; Jankovich 25, J. Turk 38, Korsič 5, Fr. Zavertnik 57, Tomšič 15 in Medved 48.

Ker nima nihče zadosti glasov, gredo na ožjo volitev sledeči: Konte, Bratković, Sular, Lekše, Grošelj, Jos. Vidmar, Pečnik, Vidrih, Kučinič, Fr. Zavertnik in Medved.

Preide se zopet na dnevni red. Nadaljevanje debate o Zaitzovem predlogu.

Del. št. 377 pravi, da bo glasoval po svojem prepričanju. Je proti predlogu in smatra, da naj se osnutek za pravila vpošteva.

Del. št. 65 zahteva poimensko glasovanje o Zaitzovem predlogu, in pravi, da nas je članstvo poslalo delati za jednoto.

Del. 234 se strinja s predlogom, ne pa z Zaitzovim izvajanjem in utemeljevanjem predloga. Naj bi se govorilo bolj tolerantno.

Del. št. 118 se čudi, da ima br. Turk, kot bivši gl. tajnik, take ideje za bodoča pravila SNPJ. Njegovo društvo je za to, da osnutek za pravila zavrne in razpravlja na podlagi starih pravil. Nobenega mussolinistva ne mara v bodočih pravilih. Ne uvajati avtokracijo, pač pa negujmo demokracijo za v bodoče. Je za predlog, ter za odkrit nastop na zborovanju, ker ga pri tem vodijo edinele motivi za jednotne interese.

Br. M. J. Turk želi ponovno besedo, toda predsedatelj Olip odloči, da je ne dobi, ker je že enkrat govoril k tej zadevi.

Del. št. 226 pravi, da mu je društvo naročilo, da naj se takoj odpravi domov, če bo konvencija pripoznala in vzela v razpravo ta osnutek za pravila.

Del. št. 462 izjavi, da je proti predlogu, ter da mu je društvo naročilo, da naj voli za osnutek odbora za pravila.

Del. št. 86 je za to, da se vzame za podlago razprave stara pravila in osnutek odbora za pravila zavrne. Je za to, da se o tem poimensko glasuje.

Del. št. 344 je za predlog in za to, da se vpošteva stara pravila.

Del. št. 204 protipredlaga, da naj se sprejme osnutek za pravila za podlago razprave bodočih pravil SNPJ.

Del. št. 36 je za to, da se vpošteva stara pravila.

Del. št. 1 je za predlog in za to, da se vpošteva stara pravila, in svetuje, da naj se najprej sklene, če zavremo osnutek odbora za pravila ali ne, da se bomo vedeli ravnati v nadaljnjih razpravah.

(Dolje na 2. strani.)

Vesti s konvencije

Konvencija deluje večidel v odsekih. Resolucije in spremembe v pravilih. Dnevne delegatov.

Na osmi seji v četrtek popoldne je odsek za resolucije predložil resolucijo, ki se glasi, da SNPJ iniciativno gibanje za federacijo vseh jugoslovanskih podpornih organizacij v Ameriki. Federacija naj bo uvod k združenju, ki pride s časom, ko bodo razmere zrele za to. Resolucija je bila sprejeta.

Druga resolucija, ki je bila tudi sprejeta, pooblašča gl. odbor, da po svoji previdnosti financira iz jednotne blagajne sportno gibanje naše mladine v jednoti.

Odsek za pravila je predložil prve spremembe v pravilih. Predlog, da se uvede mesto drugega podpredsednika, ki naj reprezentira društva mlajše generacije, je bil sprejet. Večinoma vse predložene spremembe točke v pravilih po odseku za pravila so bile sprejete.

Na deveti seji v petek popoldne je konvencija zaključila, da znašajo dnevne delegatov po devet dolarjev. Odsek za plače je priporočil, da se delegatom plača prvih osem dni zborovanja po devet dolarjev, potem pa za vsak nadaljni dan po en dolar manj. To je propadlo.

Odsek za pritožbe in prošnje je predložil veliko število prošenj starih članov, ki so že dolgo bolni in katerim je potekla redna podpora. Tem prošnjam je bilo večina ugodeno.

Nadaljne spremembe v pravilih: reprezentacija na konvenciji ostane, kakršna je zdaj, to je na vsakih sto članov po en delegat in ne več kot dva od društva. Način združevanja društev bo v bodoče nekoliko drugačen. Bilo je veliko predlogov za zmanjšano in zvišano delegacijo, toda vsi so propadli.

Odsek za resolucije je predložil dve drugi resoluciji in obe sta bili sprejeti. Prva določa, da se izdela načrt starostnega zavarovanja, druga pa se ogreva za široko emancipacijo žensstva, to je, da se ženske organizirajo kolikor mogoče v lastnih društvih in se ne mešajo v moška društva.

Dve nadaljni resoluciji za organiziranje banke in finančno podpiranje mladih članov, ki hočejo študirati na Brookwood kolegiju, sta bili zavrnjeni.

Sprejet je bil tudi predlog — ki pride v pravila — da jednota poskuša denar članom na prvo knjižbo (first mortgage).

V četrtek zvečer so delegatje in drugi prisotniki s zanimanjem poslušali predavanje dr. Kerne v jednotni dvorani o vrazah med slovenskim ljudstvom glede zdravljenja raznih bolezni. Predavanje je bilo interesantno in podučno.

Konvencija učiteljske federacije

Otvori se dne 1. julija v Chicagu.

Chicago. — Trinajsta konvencija Ameriške učiteljske federacije bo pričela 1. julija z zborovanjem v Congress hotelu. Domneva se, da bo zborovanje trajalo pet dni.

Ta konvencija bo posebno važna za delavstvo, ker se pričakuje, da bo na razpravo prišlo vprašanje svobode pouka na ameriških delavskih učiliščih. Gotovo je že sedaj, da bo na konvenciji zastopala močna skupina, ki bo nastopila proti elementom v Ameriški delavski federaciji, ki so dali povod obrekovanju in govoricam napram delavskim učiliščem.

Pravica svobode učenja je bila napadena na konvenciji Ameriške delavske federacije v New Orleansu in na konvenciji Prosvetnega delavskega biroja v Washingtonu. V teh napadih se je posebno odlikoval Matthew Woll, podpredsednik federacije.

ARETAČIJE STAVKARJEV V BOSTONU

Policija je izsilila stavkarje, toda ti so se mirno podvrgli aretaciji.

Boston, Mass. — Policija je te dni napadla skupino stavkarjev, ki je mirno korakala po ulici. 29 čevljarjskih delavcev je bilo aretiranih in odpelanih v ječo. Vzrok aretacije ni bilo piketiranja, pač pa se jih prišli radi postopanja na podlagi neke stare mestne odredbe.

United Shoe Workers unija, ki vodi stavko čevljarjskih delavcev v tujakšnji okolici, domneva, da je bila aretacija odredena na povelje masne oblasti, kateri je bilo sporočeno, da bo proglašena stavka v tovarni Green Shoe Co. O tem je bil obveščen tudi glavni stani čevljarjske unije in in odposlana je bila deputacija stavkarjev, da se prepriča, koliko je resnice na govorici o nameravani stavki. Deputacija je bila napadena od policije, predno je dospela do tovarne. Policija jo je izsilila s grdimi priimki in mlatila po stavkarjih s kolčki in storila vse, da bi prevzela bitko. Toda deputacija, ki je poznala metode policije, se ni dala zapeljati in se je mirno predala aretaciji.

Med tujakšnji organizacijami je prišlo do sporazuma glede odprave stavkarjem in so se zedinile za skupno akcijo, kot poroča Ernest Henry, predsednik United Shoe Workers unije.

Maslo in papež

Fašistovski organ ostro zavrnil papeževo izjavo.

Rim, 17. maja. — "L'Impero," ultrafašistovski list, je večeraj ostro kritiziral papežev govor, ki ga je imel v sredo pred dljaki katoliške višje šole. Papež je rekel, da mora biti cerkev odgovorna za vzgojo mladine, ne pa država. List odgovarja, da je govoril samo papež Ratti (njegovo prejšnje ime), ne pa namestnik Boga na zemlji. Istočasno avari papeški organ "Osservatore Romano" katoliške vernike, da ne smejo imeti prevelikih iluzij vlad sprave cerkve in države v Italiji.

Danes vožnja po mestu in banket

Danes popoldne je vožnja delegatov po Chicagu v avtobusih. Čikaška društva S.N.P.J. so najela devet avtobusov, ki imajo po 25 sedežev. V teh se bodo delegatje vozili po členi boulevardov, ki spajajo vse velike parke v krogu 50 milj ob Michiganskem jezeru in na južni, zapadni ter severni strani mesta. Vožnja bo počasna, takó da bodo imeli delegatje boljši razgled.

Zvečer je banket v Havličkovi dvorani. Delegacija ima proste seže, za druge je sedež \$2.50. Govori, petje in godba.

Jutri velika proslava 25-letnice S.N.P.J. v Havličkovi dvorani. Podrobnosti programa v programski knjižici. Vstopnina za vsako osebo \$1.

Parna cev povzročila katastrofo v Clevelandu

Kemikalije, iz katerih se je razvil plin, so bile slabo zavarovane.

Cleveland, O. — Med žrtvami eksplozije v bolnišnici sta tudi dve dojenčki, Frances in Agnes Logar. Ena je bila članica SNPJ.

Chicago. — Dr. Kegel, zdravstveni komisar, je odredil, da se strogo preiščejo vse bolnišnice v Chicagu in vsaka možnost nesreče, kakršna je bila v Clevelandu, se mora preprečiti.

Cleveland, O. — Načelstvo požarne brambe poroča, da izvor katastrofe v bolnišnici Cleveland Clinic je bil v slabi parni cevi, iz katere je uhajala vročina, ki je užgala filme v skladišču v kleti. Goreli filmi so povzročili eksplozijo kemikalij in te so razvile pline, ki so se naglo razširili po vsem poslopiju in zadušili bolnike, zdravnike in strežnice. Do petka jutraj je bilo 124 oseb mrtvih. Kakor javljajo, naraste število žrtev na 150.

Druga nesreča je bila, da so bila železna vrata skladišča kemikalij odprta ob času eksplozije; skozi ta vrata je plin hitro uhajal na vse strani. Plin, ki se je razvil iz raznih kislin, je pornehl vse bele stene, odejo, obleko in kožo žrtev; vsi mrljič in umirajoči imajo žolto barvo.

Bombe za stavkarje v Elizabethtonu

Sto delavcev aretiranih in mnogo ranjenih. Vojaške čete pomnožene.

Elizabethton, Tenn. — Milicari so v četrtek metali bombe s plinom, ki povzročajo voljenje, med stavkarje pred rajonskimi tovarnami. Približno sto stavkarjev obojega spola je bilo aretiranih in zaprtih v sodno dvorano, ker ni prostora v ječi. Stavkarji, ki so piketirali tovarne, so se postavili na cesto, po kateri so se vozili stavkokazi na delo v avtibusih. Eden teh avtobusov se je zakadil v množico stavkarjev in povzročil štiri. Stavkarica Evelyn Heaton je težko ranjena.

V četrtek zvečer je bila hrupa na sodniški razpravi in stavkarji so bili izpuščeni proti kavciji \$100 vsak; oni, ki niso mogli položiti kavcije, so ostali v zaporu v sodni dvorani.

V noči od srede na četrtek je nekdo razstrelil s dinamitom vodovod, ki zalaga mesto s pitno vodo. To je povzročilo, da je general Boyd, poveljnik milice, mobiliziral še štiri kompanije milice za stavkovno službo. Vodovod so čez dan popravili.

Serif Moreland zahteva, da governer okliče obsedno stanje.

Cepelin, polomljen od vetra, se vrnil domov.

Berlin, 17. maja. — Graf Zepelin ni imel sreče na drugem potovanju v Ameriko. Močan vihar, v katerega je zabredel, ko je pil večerj nad Španijo, ga je tako pokvaril, da sta dva motorja odpovedala. Kapitan Eckener je nato odredil, da se zrakov plovy vrne domov v Nemčijo. Cepelin je danes počasi prispel v Friedrichshaven.

Calles v centru kristovske revolucije.

Mexico City, 17. maja. — Vojni tajnik Calles se je nastanil v Guadalarari, glavnem mestu države Jalisco, kjer je središče kristovcev, katoliških guerileov. Od tam bo vodil ofenzivo za udušitev vstaje. Callesa so posvarili, da je tam v nevarnosti atentata, toda bivši predsednik je ignoriral svarila.

Obtožba proti governerju Louisiane zavrnjena.

Baton Rouge, La. — Legislatura države Louisiane je v četrtek zavrgla obtožnico proti governerju H. P. Longu. Obtožen je bil korupcije in zarote zoper življenje.

DELOVANJE JUSTICE V ARKANSASU

Unija za ameriške civilne svobodščine se zavzela za črnca, ki je bil vržen v ječo po nedolžnem.

New York, N. Y. — W. N. Lott, zamorec iz Memphisa, Tenn., je bil aretiran v Forrest Cityju, Ark., ne da bi bilo proti njemu izdano zaporno povelje. Njegov zločin je obstojal v tem, ker je pobiral naročnino za list, ki izhaja v Memphisu, Tenn. Proti zamorcu ni bilo nobene obtožbe niti obravnave, vžle temu pa je bil vržen v zapor za mesec dni.

O tem postopanju je bila obveščena Unija za ameriške civilne svobodščine, ki je takoj obvestila svojega odvvetnika, da stori korake, da se Lotta izpusti iz ječe. O postopanju justice v Arkansasu je bila informirana tudi Asociacija za napredek zamorkega ljudstva, ki bo stopila v akcijo in zahtevala, da se krivice, ki so povzročili aretacijo, kaznuje.

To je zopet ena ilustracija, kako se postopa s črnci v južnih državah — je izjavil Forrest Bailey, direktor Unije za ameriške civilne svobodščine — ko mu je bila zadeva naznanjena. Unija bo podvzela vse, kar je v njeni moči, da preiskua na sodiščih, če imajo črnci sploh še kaj pravice, katere so jim zajamčene v ustavi.

Evkeioje stavkarjev se nadaljujejo

Kompanijski agentje zaplenjujejo pohltivo.

Gastonia, N. C. — Izganjanja stavkarjev iz stanovanj, ki so pričela v tem mestu, se nadaljujejo v Bessemer Cityju. V zadnjem tednu je bilo izgnanih nad dvajset družin iz kompanijskih kolib v okolišu Goldbergove tovarne. Vžle temu stavkarjem se ni upadel pogum, zatrjujejo organizatorji National Textile Workers unije.

Mnogo stavkarjev, ki so odšli v Gastonijo, da tam dobe hrano in obleko od odpomočnega komiteja, so našli vrata v svoje kolibe zaklenjena, ko so se vrnili.

Agentje Loray Mill kompanije so izigrali novo potezo proti stavkarjem. Prišli so z zaplenbo pohltiva stavkarjev, ki dolgujejo družbi na stanarini. Vsem tem, katerim je bilo pohltivo zaplenjeno, je bilo rečeno, da dobe nazaj svoje stvari, ako se vrnejo na delo v tovarne.

Ustreljeni mehiški špijon še živi.

Mexico City, 17. maja. — Federalni polkovnik Juan Aviles, ki so ga vstaši ujeli in "ustrelili" radi vohunstva, bo okrevljal. Ko je obležal s petimi krogliami v telesu, so ga vstaši pustili ležati na tleh v veri, da je mrtev. Kasneje ga je našel kmet težko ranjenega, toda nobena rana ni bila smrtna. Zdaj se nahaja v bolnišnici.

Tristo premogorjev zgubilo delo.

Seranton, Pa. — Nad tristo premogorjev, ki so bili uposleni v premogorovu Hudson Coal Co., je zgubilo delo, ko je družba naznanila, da preneha s obratovanjem v Greenwood rovu. Premogorji bodo sedaj morali iskati delo drugod, če ga bodo mogli sploh dobiti. Rov je tudi pretečeno leto obratoval le eno tretjino časa.

Michiganski governer vetiral predlogo smrtne kazni.

Lansing, Mich. — Governer Green je 16. t. m. vetiral uvedbo smrtne kazni v Michiganu, katero je sprejela legislatura. Green pravi, da o tem važnem vprašanju mora odločiti ljudstvo v referendumu, ne pa samo zbornica.

KONVENČIJE

Veselo in krepke s konvencije.

Delegat kansaškega bloka je opazil, da se konvencija ravna po čikaškem vremenu. Vsak čas je vroče in vsak čas pade temperatura. Nekaj delegatov se kašlja.

Na šesti seji je bilo res fletno kakor v starem kraju, kadar smo šli na lov. Zajec je skočil iz grma, vsi smo streljali vanj, ali ubili ga nismo. Ta je pa lepa!

Vsa žalost me je minila, ko sem videl "Belega konjička." Obup je bil takoj po vodi in zopet se počutim srečnega. Čestitam vsem igralcem in igralkam, najbolj pa Olipu. Ta je res lepa! — A. V.

Delegat iz West Parka, O., ki opazuje vae bloke, je opazil, da noben blok ni zadosti močan, da bi sam vozil. Vsa potrebuje pomoči od brezblokarjev.

Report odbornika za združitev blokov: Moja naloga je težka. Med bloki je malo bratstva. Blok (v oknu) je trd kot cement. Prosim pojasnila: kaj se naj zgodi s blokom, kadar rata "stiff"?

(Pojasnilo: potrkajte na druga vrata severno od naših kuharic. Tam dobite dobra pojasnila).

Lepo se zahvalimo dr. Kerneu za "hint," kako narod zdravi jedmen na obrvi. Povedal nam je v četrtek zvečer v svojem predavanju. Med nami je nekaj "jeemenjakov," ki težko gledajo, največji jedmen pa nosi "Radnikov" reporter. Potrebna je teta, ki vrže kratac naprej in nazaj. — Grupa brezblokarjev.

V konvencijni dvorani ni ure, pa se zbornica ravna po koledarju in zboruje cele dni, je dejal delegat Leksha iz Kansasa.

Matija, ki pridno led razbija, trdi, da tudi on spada v kategorijo tistih, ki so srebali kozličko vodico v Ilirski Bistrici.

Družina (familija v eni osebi) je dejal, ko je sklenil svoj "maiden speech," da se zahvaljuje zbornici za — poljub! Menda je pozabil, da konvenciji se ne dele poljubi, k večjemu morda le figurativni, ki so sarkastični.

Na konvenciji je pet Turkov, par delegatov z zverinskimi imeni. Močnik in Družina, blagoslov jim pa deli Papež od št. 269. Imajo tudi Mačka, Spačka, Groznika in Krulca, Kristina pa Omahne, ko Bolha se zagunca. Vrtnar se pa togoti, če Zajca zahajata v Zevnik.

Medkonvencijni program ob večerih je v teku in delegacija neodstodno prisostvuje prireditbam. Delegacija se je v sredo "Konjičku" do solz nasmejala. Lep poklon igralcem komedije.

Ta je lepa! Najprej se srečamo in pisano spogledamo, potem pa se v dvorani pobratimo in poljubujemo. Ta je pa lepa!

Delegat kalifornijskega bloka meni, da bi voz konvencije hitreje tekel, če bi upregli belega konjička, ki še ni bos...

Hej, heja hej, dokler je sape kej! ...

Konvencija se je v četrtek popoldne pripeljala do postaje Prva točka pravil. Tam se je mašina ustavila. Na tiru je ležal velik blok lipovine... Ta je lepa!

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Reklami se ne vratajo.

Naročnina: Zedinjene države (zaven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, in na inostranstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s urednikom:

"PROSVETA"

2457-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oglepaju, n. pr. (April 30-1929) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da va mje s tem dnevom poteka naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KONCEM TEDNA.

Počasi se dani in v možganih strokovno organiziranih delavcev nastaja dan. Na konvenciji Mednarodne Bratovščine elektrarnarskih delavcev so odborniki te organizacije poročali, da imajo elektrarnarski delavci veliko več vzrokov kot druge delavske stroke v Združenih državah in Kanadi, da se zanimajo za splošno ljudsko lastnino. Tako poročilo so izdali na 17. konvenciji leta 1923. Doda se jim bilo še podanega nasprotnega poročila in od časa do časa čitamo, da se predstavniki Bratovščine elektrarnarskih delavcev sklicujejo na sejah lokalnih in centralnih delavskih organizacij na to priporočilo in se izjavljajo v smislu tega poročila, ki je bilo podano pred leti. To dokazuje, da se pridružujejo onemu ljudskemu mnenju, ki zahteva, da električne naprave postanejo splošna ljudska lastnina.

Openšparska tvrdka Vermillion Coal kompanija v Indiani zahteva, da se zniža rudarska dnevna mezda od \$6.10 za vsako ceno na pet dolarjev.

Po zimi so rudarji iz sosednjih premogovnikov razpostavili stavkovne straže tako gosto na potih, ki so vodili do premogovnika, da noben rudar, ki so se ga oprijemale stavkokaške želje, ni mogel iti skozi vrsto stavkovnih straž, ne da bi ga te straže vstavile.

Zdaj se je položaj izpremenil za rudarje. Produkcija premoga je bila ustavljena v mnogih premogovniških državah Indiani in Illinois, in strah postoji, da trmoglavna premogovniška družina zmaga, ako organizacija United Mine Workers ne podvzame pravočasno korakov za odbitje tega ponovnega napada na rudarske mezde.

Ako v južnem Illinoisu podjetniki lahko plačujejo dnevno mezdo po \$6.10, tedaj jo toliko laglje plačujejo premogovniški podjetniki okoli Clintona, dasiravno je premogova plast bolj debela v južnem Illinoisu kot v Indiani, kajti razdalja od premogovnikov v južnem Illinoisu do Michiganskega jezera je veliko večja, kot od Indiane do tega jezera, ergo so tudi transportni troški nižji, kot iz južnega Illinois.

Ampak zdi se, da je ta napad na rudarske mezde v Indiani prišel v dogovoru s premogovniškimi podjetniki v južnem Illinoisu, da lahko tudi podjetniki v južnem Illinoisu zahtevajo znižanje dnevne rudarske mezde, ako se posreči naskok Vermillion Coal kompanije na rudarsko mezdo.

Ze to domnevanje je tako važno za rudarsko organizacijo United Mine Workers, da pripravi vse za ohranitev zdaj priznane mezde in izvojevanje mezde, ki se je plačevala po jacksonvillski lestvici. Ako bodo voditelji rudarske organizacije zamudili to priliko, in ne stopijo pred rudarje v jasni in razumljivi besedi, ne razložijo položaja pred njimi, tedaj naj se nikar ne čudijo, ako jih bodo rudarji smatrali za nesposobne voditelje, ki se naj umaknejo sposobnejšim.

Kapitalistični list je zadel žebelj na glavo glede spora med tekstilnimi baroni in delavci v Severni Karolini. To se redkokdaj zgodi, ampak zgodilo se je v Baltimorju, vzhodnem industrijskem mestu.

"Baltimore Sun" je glede mobiliziranja šerifovih deputetov proti stavkarjem v Severni Karolini z dne 24. aprila prinesel: "Zdi se, da varuhi zakona in reda store vse, kar je v njih moči, da se rešitev vprašanja prižene tako daleč, da samo pobijanje nekaj šteje." To pove jasno, kakšnih metod se poslužujejo v Severni Karolini za potlačanje stavke. In ravno ljudje, ki se poslužujejo takih metod, se kasneje čudijo, ako pride do nasilja v delavski stavki. Obnašajo se ogorčeno in nastopajo v vlogi miroljubnih državljanov. Ali ni to navadna hinavščina, ki je vredna obsojanja?

Od vseh krajev prihajajo vesti, kako stroji v moderni industriji nadomeščajo izučene delavce z neučeni, kako se znižuje število zaposlenih delavcev, kako se delavci, ki so dosegli starost 40 let, nadomeščajo z mladimi delavci v

velikih industrijskih podjetjih, a trdosrečni političarji starih strank gledajo to izpremembo v moderni industriji s topimi očmi in ne ganejo, da se te razmere, ki vodijo v prepad, s pametnimi socijalnimi zakoni balancirajo ali spravijo v ravnovesje. Starinski političarji so siti, kot gospodarji v industriji. Za drugo, kot za svoj trebuh se pa itak ne brigajo.

ZAVETNIK 9. REDNE KONVENCIJE S. N. P. J.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Predlog sprejet, da se govorniška lista zaključuje: Br. Shragal se oglašuje k dnevnemu redu, ter želi, da se predlog br. Zaitza pojasni.

Br. Zaitz ponovi in pojasni svoj predlog, ki se glasi: "Provizorična pravila se položijo na stran in konvencija izvoli poseben konvencen odbor za pravila petih članov, ki vzame za svoje poročilo v postev sedaj veljavna pravila.

Del. št. 257 je za stara pravila za podlago razprave novih pravil.

Del. št. 567 je za to, da se osnutek pravil odkloni in vpošteva sedanja pravila kot podlago razprave za nova pravila, ker odbor za pravila ni vpošteval vseh nasvetov in priporočil. Je za to, da se predlog br. Zaitza sprejme s poimenskimi glasovanjem.

Del. Junko od št. 121 vpraša, če so to poročila delegatov, ali pa debata o predlogu. Izgleda bolj podobno poročilom.

Predsedatelj br. Olip pojasni, da se vrši debata o predlogu, da pa pri tem delegatje mimogrede omenjajo, kaj so jim glede tega naročila društva.

Del. št. 56 je za to, da se vzame za podlago razprave stara pravila, ki pa se jih ne čita v celoti. Vzame naj se v pretres le sporne točke in pa nasvete za nove dodatke.

Br. Shragal želi vedeti, kaj bo z odborom za pravila, če konvencija zavrne osnutek za pravila. Ali bodo s tem odstavljeni tudi člani tega odbora? To moramo vedeti prej kot glasujemo o predlogu.

Br. Vogrich tudi želi več jasnosti o pomembnosti predloga, in v koliko bo radi tega predloga prizadeti odbor za pravila.

Br. Zaitz ponovno pojasnjuje, da on tega odbora nič ne imenuje v svojem predlogu. Predlaga le, da se osnutek pravil zavrne. Konvencija pa ima vedno moč, da ta odbor, ali pa katerikoli drugi odbor lahko odstavi in voli novega po svoji diskreciji.

Del. št. 299 je za predlog br. Zaitza.

Del. Jankovich od št. 147 je tudi za to, da se vpošteva stara pravila.

Dr. Kern izjavi, da je v tej opoziciji napram osnutku za pravila vse preveč osebnosti. Seja gl. odbora je z večino sklenila, da zavrne osnutek za pravila, in to po mojem mnenju največ zaradi osebnosti. Je proti temu, da bi zavrgli osnutek za pravila.

Predsedatelj Olip pojasni br. Kernu, da gl. odbor ni zavrgel osnutka za pravila, pač pa je na seji osvojil sklep, da svetuje društvu, da naj odklonijo osnutek odbora za pravila in vzamejo za podlago razprave za bodoča pravila sedanja pravila jednote.

Del. št. 268 odklanja vsako sumničeno osebnosti pri društvenih razpravah glede pravil. Naše društvo ne ve za nobene osebnosti.

Del. št. 126 je tudi za predlog in za stara pravila.

Del. Garden od št. 5 pravi, da ni osebni, in nima mrženj do odbora za pravila, pač pa ima pred očmi le določbe osnutka za pravila, v katerih vidi škodljive načrte za bodočo upravo SNPJ. Radikalna priporočila v tem načrtu niso za njega sprejemljiva. Vlada jednote se v smislu tega osnutka poveri trem članom gl. odbora, kar ni prav in je totalno nedemokratsko. Odbor za pravila ni nič priporočal v Prosveti, in je s svojim delom v tej zadevi pokazal absolutno nekompetentnost. Z določbo, da se mora vdeležiti 50% članstva splošnega podpisanja in glasovanja predlogov na referendumu, onemogočuje pravo direktno zakonodajo, ki je močan stebel demokracije v SNPJ. Ta odbor ni vpošteval pravil, ker ni prinesel pred članstvo svoja priporočila za spremembo pravil. Govornik je za to, da ima članstvo vedno kontrolo nad gl. odborom in nad jednoto. Je preštetudiral pravil, in tudi osnutek za pravila, ter prišel do prepričanja, da je predlog br. Zaitza popolnoma na mestu, da se osnutek zavrne.

Del. št. 87 odgovarja dr. Kernu, da sta v SNPJ dve struji: ena je simpatična delavskemu razredu, druga pa je antagonistična na pri vseh poskusih prve struje, ki navaja članstvo k razredni zavesti v gospodarstvu in politiki. Torej niso tu nikakršne osebnosti, pač pa boji za principe. Ako bi konvencija dala tako moč predsedniku jednote kot je predlagano v osnutku pravil, bi imel polno moč, da svojevoljno brene iz urada kateregakoli gl. odbornika ali uslužbenca. Zato naj delegacija glasuje za Zaitzov predlog.

Del. št. 289 je za predlog in za stara pravila.

Del. št. 12 polaga važnost na posledice, če sprejme delegacija predlog br. Zaitza. Ali ne bo kakšnih sitnosti, če odstavimo ta odbor in izvolimo novega. Čeprav zavrnemo ta osnutek pravil, bo konvencija vseeno čitala točko za točko v starih pravilih in sproti sprejemala kot se je navadno delalo na vseh konvencijah. Zato ne vidi posebne razlike, pa naj se vpošteva za podlago razprave stara, ali pa načrt za nova pravila.

Del. št. 131 svetuje, da naj se vpošteva oboje, osnutek in pravila, in tekot razprave naj se jemlje iz obojega vse ono, kar je dobro in sprejeto z večino. Pri tem naj sodelujeta sedanji odbor za pravila in pa odbor, ki ga bi v smislu Zaitzovega predloga izvolila konvencija.

Del. št. 158 izjavi, da se ne sme kar naravnost obdolževati odbora za pravila krivde, dokler ni dognana in dokazana kakšna nepravilnost. Preglejmo najprej, kaj so izvršili, ne pa vso stvar zavreči brez zaslišanja. Meni se zdi, da so to same osebnosti. Nekateri kričijo in vpeljuje, koliko so in koliko še vedno delajo za jednoto, za delavstvo in za narod, toda to je samo na jeziku, v srcu pa nič!

Poverilni odbor poroča rezultat glasovanja ožjih volitev za kandidate v odbor za pregledanje poročil in poslovanja gl. odbornikov jednote. Prejeli so glasov: Stonich 127, Zugel 114, Grum 120, Cvetkovich 131, Junko 69 in Bohinc 71. Izvoljeni so: Stonich, Grum in Cvetkovich.

Odbor za pregledanje poročil in poslovanja gl. odbornikov je v celoti: Martin Potokar, Mihael Plešhe, Anton Cvetkovich, Jacob Stonich in Andrew Grum ml.

Predsedatelj Olip opozori galerijo, naj ne demonstrira. Člani so dobrodošli gostje, ne smejo pa ploskati ali kako drugače demonstrirati. Nato določi petnajst minut odmora.

Po odmoru.

Predseduje br. Calmkar.

Br. Olip vpraša, kaj naj se naredi v slučaju, če se ponove demonstracije na galeriji za časa seje.

Br. Donald J. Lotrich od št. 539 predlaga, da naj predsedatelj demonstranta prvič opozori, drugič pokara, in za tretji prestopke da ga po rediteljih odstrani iz dvorane.

Predsednik Calmkar ne vpošteva tega predloga, ter gre preko tega na dnevni red.

Poverilni odbor poroča o izidu ožje volitve dveh nadaljnjih članov v odbor za plače. Prejeli so glasov: Pečnik 119, Fr. Za-

vertnik 127, Groshel 106 in Konte 85. Izvoljena sta Pečnik in Zavernik.

Celokupen odbor za plače je: Andrew Vidrich, Anton Sular, Joseph Bratkovich, Frank Zavernik in Frank Pečnik.

Br. Jacob Zupančič od odbora za pravila v imenu tega odbora izjavi, da z namenom, da se prihrani čas debate in glasovanja, odbor za pravila umakne osnutek za pravila s konvencije. K temu še doda, da je ta odbor pripravljen podati tekot razprave kakorikoli pojasnila, toda le kot služabnik konvencije. Delegacija bo stvar vodila, in mi bomo le pomagali.

Br. Zaitz, ki je predlagal, da se osnutek za pravila zavrne, izjavi, da ne verjame v take strategijske igrice. Debata naj se dovrši, da dobe delegatje priliko povedati, kaj so jim društva naročila za to zadevo. Potem pa naj se poimensko glasuje, da bodo društva tudi vedela, kako ste tu na konvenciji zastopali in izvedli njih naročila.

Br. Frank Vidmar ugovarja br. Zaitzu, ker se zdaj vstraja pri svojem predlogu, češ, da je glasovanje nepotrebno, ker je odbor umaknil osnutek pravil.

Br. Aleš je za to, da se debata v redu dovrši, in o predlogu poimensko glasuje.

Br. Blas Novak pravi, da odbor za pravila ni posevno vpošteval nasvete članstva pri sestavi tega osnutka. To potrjujejo navzoči delegatje, ker so skoraj vsi, ki so se do zdaj vdeležili debate za to, da se osnutek zavrne in vpošteva stara pravila. Odborov bo konvencija volila kolikor jih potrebuje. Če bo izvoljen nov konvencen odbor za pravila, mu bo sedanji odbor za pravila lahko dal nasvete, ako jih bo novi odbor rabil. Se strinja s predlogom br. Zaitza.

Del. št. 147 je za predlog Zaitza, da se zavrne osnutek in vpošteva stara pravila.

Br. Kern pravi, da sta v Zaitzovem predlogu dva predloga skupaj. Eden, da se osnutek zavrne, drugi pa, da se voli nov odbor za pravila. Je za to, da se predloge separira.

Del. št. 66 pravi, naj se ne ponavlja besed in s tem trati čas in denar.

Br. Gradišek kritizira zagovornike predloga, da niso z nobeno rečjo zadovoljni. Ker je odbor za pravila priredil osnutek, ni bilo prav in zdaj ko hoče to umakniti, tudi ni prav. To so po njegovem mnenju same intrige, prežete od zavisti in osebnosti. Je za to, da se da odboru za pravila priznanje in da se njih načrt za pravila vpošteva.

Del. št. 85 pravi, da naj se vpošteva želje društev. Naj se odloči na katero stran hoče, delajmo za skupno korist jednote in članstva.

Br. Joseph Zavernik zagovarja stališče gl. odbora, da je bil v pravem, ko je osvojil sklep, svetovati društvu naj osnutek za pravila odklonijo in vodijo razprave na podlagi obstoječih pravil SNPJ. Citira iz pravil dolžnosti odbora za pravila. Odbor za pravila bi moral, v smislu pravil, šest mesecev pred konvencijo priobčiti svoje sklepe in nasvete, da članstvo lahko razpravlja o tem do konvencije. Tega odbor ni storil, in s tem je kršil pravila. Naj se izvoli na konvenciji nov odbor, in oba odbora skupaj naj izdelata nov načrt za pravila.

Del. št. 39 izjavi, da odbor za pravila ni kriv obdolženih prestopkov. Članstvo samo se je premalo zanimalo za razpravo o pravilih. Pravila le tedaj čitajo, ko so bolni in rabijo podporo. To je vzrok, da društva niso vpoštevala tega načrta za pravila, in v večini naročila delegatom, da naj glasujejo proti temu načrtu za pravila. V tem pa je vse preveč osebnosti od strani onih, ki vedno kriče, kako so poštvovalni za članstvo in jednoto. V resnici pa je vse drugače. Mi, ki smo za ta novi načrt pravil in priporočamo koristno delo odbora za pravila, smo bolj pošteni in poštvovalni napram jednoti kot pa oni, ki s tem, da zametujejo ta načrt, skušajo dokazovati, da tako varjejo demokracijo v SNPJ.

Del. št. 182 pravi, da zastopa 120 članov, ki so dolge večere študirali oboje, osnutek in pravila. Naj nas vodi le cilj, delati za skupno korist in dajmo v pravila to, kar smatramo za najboljše. To nam bo rodilo uspehe. Ne bomo pa uspešni če se peljemo bodisi z Zaitzovim ali pa s Turkovim vozom.

Del. št. 590 izjavi, da ko je gl. odbor zavrgel osnutek za pravila, ni v nadomestitev predložil nič boljšega. Ako bi bil gl. odbor prišel pred članstvo s konstruktivnim načrtom, potem bi bilo lažje verjeti njegovi iskrenosti, tako pa v resnici izgleda, da osebnost igra veliko vlogo. Razprava o vseh zadevah organizacije mora biti vedno prosta, da se zamore dobiti pravo sliko mnenja članstva. Demokracija mora vladati vedno v naši podporni organizaciji.

Br. Somrak pravi, da je obširna debata o vsaki reči koristna, če se jo vodi v tolerantnem tonu, tu pa je vsepreveč osebnosti in stroge kritike. Ako hočemo biti pošteni, moramo vpoštevati tudi dela drugih, ne le svoja. Le mrnje in osebni predsodki zamorejo napraviti tako sodbo o delu odbora za pravila, kot jo nekateri izražajo tukaj. Bodimo pošteni in priznajmo delo, ki je vredno priznanja.

Br. Medvešek konstatira, da odbor za pravila ni vpošteval nasvetov za izboljšanje pravil glede bolniške podpore, zato smatra, da člani tega odbora niso izvršili svojih dolžnosti, ter da njih načrt ni sprejemljiv za to konvencijo.

Del. št. 618 protestira proti sklepu gl. odbora, ki je zavrgel osnutek pravil. Nadalje pravi, da naj se ne vpošteva nobenih kritik in da naj konvencija neovirano dela po svojem prepričanju.

Del. št. 53 Barbič pravi, da mnogi naglašajo osebnosti in kritiko in s tem postanejo sami osebni. Vprašanje je, kam se clovek pridruži. Tistim, ki nesebično delajo na to, da se koristi jednoti s praviimi sklepi, ali pa tistim, ki hočejo nedemokratske določbe vpeljati v našo organizacijo. Je za vpoštevanje starih pravil.

Del. št. 197 izjavi, da naj se da pravico vsem članom, ne gotove koncesije le nekaterim, večino pa prezirati. Naj princip svobode zavladava v SNPJ, bratska zavest naj objame nas vse, pa bomo lahko delali dobre zaključke za članstvo naše organizacije. Je za osnutek pravil in za priznanje dela, ki ga je izvršil odbor za pravila.

Nadalje sta še za načrt odbora za pravila sledeča delegata, št. 79 in 408. Proti načrtu pa se izjavijo sledeči: št. 170, 190, 43, 16 (Zaitz), 9, delegat št. 11 je nevtralen, doda le, da je J. Zavernik napravil kompromisa, da lahko stari odbor za pravila še sodeluje. Delegat št. 45 zahteva, da naj se vrši glasovanje.

Sestra Tershel prečita spisano priporočilo društva, da naj bi jednota ustanovila skisid na stare in onemogle člane. Nadalje, da naj se vpoštevajo nasveti br. Frank Zaitza, ki jih je priobčil v Prosveti.

Debata je zaključena in predlagatelj br. Zaitz ima zaključni govor. Pravi, da so ga nekateri tekot debate insultirali, ker se pač ne morejo izogniti osebnostim, tudi ne v važnih razpravah. Da je stavil ta predlog, ga je napotilo samo mišljenje, obvarovati ustavne principe SNPJ, pod katerimi se je do zdaj tako lepo razvijala in se bo v bodoče, če bo delegacija izvršila svojo dolžnost z glasovanjem, ki se bo bal pričelo. Osnutek pravil je reakcionaren in nevreden vpoštevanja, kar priznava dva navzoča člana tega odbora s tem, da sta hotela prostovoljno umakniti spis s konvencije. Sama ne verjameta v to, kar sta spisala. Ako bi bil jaz v odboru za spisati načrt za pravila, bi izvršil delo po svoji najboljši moči ter bi potem to svoje delo tudi pred vsemi zagovarjal, ne pa ga skušal umakniti na način kot se je tukaj (Dolje na 3. strani.)

OPAZOVANJA

Dualna diktatura.

Služiti dvema gospodarjema je velika smola. Se vetja je, če skušata hlapčevati dvema diktatorjema. V tej kaši so danes dobri Italijani v Italiji. Vsak dober Italijan mora biti fašist in uhogati mora Mussolinija; vsak dober Italijan mora tudi biti katoliški vernik in uhogati mora papeža. Drugače ni dober Italijan. Taka je zapoved obeh diktatorjev, ki sta si v tem edina.

Diktatorja pa še nista edina, kakor bi si razdelila zasužnjevanje Italijanov. Mussolini je dal papežu prst, a ta hoče celo roko. Mussolini hoče obe roki. Papež zahteva kontrolo nad vsemi solami, češ, da ima cerkev to pravico od Boga. Mussolini je prav tako logičen, če reče, da ima tudi on od Boga pravico vse kontrole. Kdor si lasti "pravico od Boga", se to pravi, da si sam jemlje pravico. Kdor pravi, da je odgovoren Bogu, ni odgovoren nikomur.

Dokler se bosta oba papeža tako bodla, morajo dvojni podložniki verjeti — obema. Če aploh kaj mislijo, bi morali misliti, da sta dva Bogova prav tako mogoča kakor eden.

Potres v optični državi.

Ljubeznjiva Tennessee je bila do zadnjih časov miren kotiček fundamentalističnih farmarjev in njihovih začkanih pridigarjev. Vse je bilo mirno. Zunanji svet sploh ni vedel za to odlično državo. Samo Bryan je vedel. On je pomogel, da so zakonodajalci v svetem strahu božjem sprejeli postavbo, ki diktira, da si moraš debelo podčrtati vero v ustvarjenje Adama iz ilovice in da je bil Darwin hudičev sin. Tedaj je svet izvedel in krstil Tennessee za "monkey state".

Prišlo pa so druge razmere in "optična država" je čez noč stopila v ospredje. Dokler so bile razmere fundamentalističnih farmarjev nespremenjene, ni bilo tam razrednega boja. Cim pa so se tam naselili kapitalisti in postavili moderne tovarne, je prišlo moderno mezdno izkoriščanje in danes optički debelo gledajo in se ogorčeno vprašujejo, kak smrtni greh so storili, da so zaslužili tega satana.

Danes je tamkaj velik štrajk in vojaško-policijski teror. Znamenje, da se Tennessee industrializira. Farmarji se niso puntali, delavec se punta. Za farmarski fundamentalizem se nihče ne zmeni, za delavski upor se pa zanima vsa Amerika. Fundamentalizem je bunk, razredni boj je dejstvo.

Z industrijami je prišel boj, prišlo je življenje v Tennessee. To pride po vsem jugu Združenih držav. Boj za ekonomsko in socialno pravičnost, to je boj. To je jedro. In boja ne bo konec, dokler ne bo zmaga na strani delavstva.

Letnica uredništva

So. Chicago, Ill. — A. M. — Konvencije so samo s konvencije. — Pozdrav!

Waukegan, Ill. — Naročnik. — Vseh konvencij na jubilejni konvenciji SNPJ je 231, to je, gl. odbornikov in delegatov. — Pozdrav!

Milwaukee, Wis. — Radovednež. — Sedaj se vrši še peta konvencija SNPJ v Chicagu. Dve izmed teh sta bili izredni. — Pozdrav!

Cleveland, O. — A. B. — Zapisnik 9. konvencije, kot razvidite, bo priobčen dnevno, potem bo pa izdan v posebni knjižici. — Pozdrav!

Avtna nesreča člana.

Alliquippa, Pa. — Bartel Jerant, član društva št. 122 SNPJ, ki si je pred dobrim tednom kupil avtomobil, se je v nedeljo večer tekoč ponesrečil v koliziji na cesti. Avto je bil ves razbit, Jerant pa leži tekoč ranjen v bolnišnici, Rochester, Pa.

Konferenca jeklarjskih delavcev. Gary, Ind. — V tem mestu je bila te dni otvorjena konferenca jeklarjskih delavcev. Na konferenci je 75 zastopnikov jeklarjskih delavcev iz tega mesta in bližnje okolice.

ZAPISNIK 9. REDNE KONVENCIJE S. N. P. J.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Prisepilo. Jaz s tem glasovanjem ne tratim časa in ne zavlačujem, kot se je sililo med debato od več strani. Vsi veste, da nisem nikdar zavlačeval, pač pa pospešil marsikakšno delo na prejšnjih konvencijah. Zelim, da se preide na glasovanje.

Na poziv br. Zaitz ponovno pojasni svoj predlog.

Sklenjeno soglasno, da se poimensko glasuje (roll call).

Za predlog so glasovali:

Gl. odborniki—Vidrih, Novak, Zavertnik, Godina, Alesh, Goršek, Terčelj, Podboy, Sular, Zorko, Baloh, Klun, Abram, Zaitz, Medvešek, Hrašt, Olip, Gesel (18). Delegatje—št. 1, Vider, št. 3, Pečjak, št. 5, Garden in Siskovich, št. 6, Dermota, št. 7, Žurman, št. 9, Bratkovich, št. 10, Porenta in Putz, št. 13, Snoy, št. 4, Mah-nich in Brence, št. 16, Zaitz in Alper, št. 17, Konte, št. 19-105-411, Telban, št. 20, Čreb, št. 21, Miklich in Boltezar, št. 25-290-361, Yaksetich, št. 27-35, Lesjak, št. 32-422, Pavlovich, št. 33, Uherik, št. 34, Skufca, št. 36, Sedej, št. 38-608, Mausar, št. 41-78, Milharič, št. 43-111-578, Anzele, št. 44 Ivančič, št. 45-513-666, Koir, št. 47, Krmelj, št. 48, Gabrošek, št. 49, Tancek, št. 50-213, Bregar, št. 52, Mali in Grobin, št. 53, Barbič, št. 56, Cveticovich, št. 62-390, Shaltz, št. 64, Vertačnik, št. 65, Sikule, št. 66-201, Tumaš, št. 69, Lesar, št. 70-276-508, Polutnik, št. 72-228, Na-prudnik, št. 80-116-293-445-489, Stigl, št. 81, Erznožnik, št. 82, Gračner, št. 86 Turk, št. 87, Zornik, št. 88 Butja, št. 92, Stefančič, št. 93-460, Martinšek, št. 95, Yerse, št. 96, Popelar, št. 97, San-koji, št. 98, Zevnik, št. 102-490, Jurečič, št. 104, Demšar in Pu-gelj, št. 106, Augustin, št. 107, Kodelja, št. 108, Zgonc, št. 109, Vukmanovich, št. 110, Turk, št. 114, Gruden, št. 117, Medved, št. 118, Hrvat in Pleshe, št. 119, Zakovšek, št. 121, Spolyar in Janko, št. 122, Smrekar, št. 124, Gostisa, št. 125, Chopp, št. 126, Zupančič in Jerina, št. 129, Mahnič, št. 130, Zadnikar, št. 137, Močnik in Candon, št. 138, Mikec, št. 142, Grošelj in Haferle, št. 147, Jankovich, št. 151-209, Korbar, št. 153, Zlogar, št. 166-669, Demšar, št. 168, Skufca, št. 170-456, Bolha, št. 171-240, Mila-nič, št. 173, Sitter, št. 174-274, Sterle, št. 182, Lopach, št. 190-345, Rupert, št. 192, Omahne, št. 198, Krulc, št. 200, Nemec, št. 205, Petrich, št. 206-281, Leksha, št. 207, Lausen, št. 215-358, Jelenič, št. 216, Penko, št. 218-645, Prošek, št. 225, Sikole, št. 226-287, Laurich, št. 230, Novak, št. 232-320, Britz, št. 234, Vid-mar, št. 235-434, Marković, št. 245-589, Tershel, št. 235-267, Ko-chovar, št. 254, Groznik, št. 257-572, Miklar, št. 262, Valentinčič, št. 263-288-501, Gnuš, št. 268, Bohinc, št. 278, Faidiga, št. 283-335, Andolšek, št. 284-540-603-612, Pasarič, št. 289, Kramar, št. 296, Rebol, št. 299, Strovac, št. 300, Miklavčič, št. 304, Kaste-lec, št. 308-336, Branišelj, št. 312, Blaško, št. 315, Chufar, št. 317-401, Beniger, št. 321, Modic, št. 322, Zobitz, št. 325-405, Kren, št. 335, Kosič, št. 344, Bizjak, št. 347, Turk, št. 351-449, Margolle, št. 414, Pombe, št. 387-438, Ostanek, št. 394-419, Perovne, št. 478, Machak, št. 400, Bogataj, št. 403, Stambulich, št. 426, Cebašek, št. 464-565, Karas, št. 472-586, Kaus, št. 558, Drobesh, št. 559, Lotrich in Zavertnik, št. 564, Grum, št. 566, Tekautz, št. 567-631-632, Zavertnik, št. 584, Oblak, št. 614, Lokar, (153). Skupaj 171 glasov.

Proti predlogu so glasovali:

Gl. odborniki—Gradišek, Vogrich, Somrak, Vidmar (4). De-legatje—številka 4-54, Sepich, št. 12, Zugel, št. 72, Vrtnar, št. 78, Crnich, št. 83-639, Ballen, št. 89-241, Jerbich, št. 101-554, Brajkovich, št. 120, Rački, št. 158, Debevc, št. 197, Butorac, št. 204, Bizjak, št. 223, Maurovič, št. 242-362, Mahkovetz, št. 271, Umetich, št. 292, Kaučič, št. 313-495, Pergar, št. 353, Tomac, št. 398, Perovich, št. 408, Spaček, št. 450, Klemen, št. 462, Stönich, št. 477-667, Kučinič, št. 483-628, Majstrovich, št. 518, Kotar in Rimac, št. 549, Bunčič, št. 382-625, Vukmanovich, (27). Sku-paj 31 glasov.

Oddali nevtralne glasove:

Glavni odbornik—Cainkar, Kern, Zupančič, Shragal, Turk (6). Delegatje—številka 2, Malgal, št. 8, Kuhelj, št. 11-371, Klopčič, št. 39, Pečnik, št. 53, Rupnik, št. 85, Umetich, št. 91, Cem-pre, št. 110, Vodovnik, št. 115, Nemanich, št. 131, Hrašt, št. 132, Turk, št. 172, Selan, št. 258-425-526, Vucelich, št. 268, Papeš, št. 270, Potokar, št. 323, Kalčič, št. 339-396-486, Dosen, št. 356-595, Vucich, št. 372, Kamin, št. 383, Simich, št. 386, Turkalj, št. 427, Gersič, št. 590, Družina (23). Skupaj 28 glasov.

Glasovanja se je vdeležilo 230 gl. odbornikov in delegatov.

Br. Sepich izjavi, da bi rad spremenil glasovanje za predlog, ker mu je eno izmed društev, ki ju zastopa, naročilo voliti proti osnutku pravil.

Br. Fr. Zavertnik protestira. Ostane forej kot je glasoval.

Br. Zugel apelira na odbor za pregledovanje poročil gl. od-bora in njihov poslovanja, da naj ta odbor stori vse, da iztrebi vse-bore in njihov poslovanja, da naj ta odbor stori vse, da iztrebi vse-bore in druge strankarje iz aktivnega delovanja SNPJ.

Predsednik zaključil seji ob 5. popoldne.

Vincent Cainkar, predsednik. Joseph A. Siskovich, tajnik. Frank S. Tauchar, zapisnikar.

Delegat od št. 200 opominja glede brata Joškota Ovna, člana dosedanjega odbora za pravila, zakaj se ni udeleževal svojega dela, ko je vendar v Chicagu in ga ni niti na konvencijo. Nato delegat od št. 218 zahteva, da se za brata Ovna pojasni, zakaj ga ni tu. Brat Zupančič pojasnjuje, da se je brat Oven opravičil, da mu prve dni tedna ni moglo prisostvovati konvenciji.

V konvenciji odbor za pravila so nominirani bratje Sepich, M. J. Turk, Alesh, Medvešek, Tekautz, Kotar, Kučinič, sestra Vu-celich, bratje Vider, J. Zupančič, Pečnik, Zajc (Chicago), Perger, Pleshe, Lesar, R. Zavertnik, John Mahnich, Gesel, Podboy, Tan-cek, Kastelec. Nominacijo sprejmejo: Sepich, Alesh, Medvešek, Tekautz, Kotar, Kučinič, Rimac, Vucelič, Vider, Zajc, Zavertnik in Kastelec.

Sestra Zakovšek pojasni za poverilni odbor, da so navzoči vsi člani konvencije.

Brat Hrašt od št. 131 stavi predlog, da bi ne sprejeli kot člana konvencije odbornika, ki se mogoče udeleži zborovanja kas-neje, kajti zdaj je že četrti dan in se še ni odzval. Predlog vržen z dnevnega reda.

Delegat od št. 170 zahteva, naj bi zbornica odvzela mandat, če je kdo prinesel nepoštenost, kar se vedno čita. Radi slikanja konvencije govorita sestri Jurečič in Candon.

Konvencija preide na razpravo o poročilih glavnih odbor-nikov in ker so ta tiskana in tozadevni odbor še nima poročila, na poročilo drugih odborov. K temu govorita delegat št. 121 in brat Gesel. Brat Potokar vprašuje, kje je materijal, katerega naj raziskuje odbor za poročila. Predsednik mu naroči posveto-va-nje s tajnikom S.N.P.J.

Brat Sular meni, da izgleda, da bo zmanjkalo konvenciji dela, ker noben odbor nima poročila. Predlaga, da gredo odbori vsi na delo in da bi prihranili čas, če bi v to svrhu zaključili kon-vencijo dopolne. Brat Zevnik govori v istem amblu. Delegat od št. 11 pa vpraša, če mogoče odbor za resolucije že lahko kaj poroča. Delegat od št. 118 naroča, naj bi delali odbori tudi ob večerih. Brat Shragal ugovarja predlogu Sularja, češ, da je žel iz dvorane poverilni odbor, ki bo kmalu poročal. Delegat od št. 559 zahteva, naj bi izvoljeni odbori takoj šli iz dvorane in na delo. Predsednik pojasnjuje, da je že večeraj odborke opozar-jal, naj gredo na delo, pa še zdaj nimajo kaj poročati. Delati je treba tudi med odmorom ter zvečer. Govori še brat Vidrih, ki pravi, da ne misli, da bi z razpustom šli na sprehod, temveč de-legati bi šli takoj na delo. To bi skrajšalo čas konvencije, ki bo drugače vzela še 14 dni. Brat Turk pravi, če ne gremo naprej s konvencijo drugače, pa razpravljajmo priporočila odborov, da ne bo treba še enkrat skozi vse. Brat Garden pozove odbor za resolucije, da gre z njim na delo. Brat Terčelj meni, naj bi po-čekali toliko, da poroča poverilni odbor, potem pa da gremo iz dvorane. Brat Sepich od št. 4 stavi predlog, da bi otvorili diskuzijo o poročilu glavnih odbornikov, brat Podboy pa ugovarja, ker že ima konvencija za to odbor.

Zatem sestra Jurečič stavi predlog radi slikanja delegacije, da se vrši v soboto ob 11. dopoldne. Delegat št. 204 podpira pred-lag, da se vrši v soboto ob 11. dopoldne, izgubljeni čas pa bi nadome-stili dvakrat ob večerih. Delegat št. 204 podpira predlog. Brat Matt J. Turk misli, da ni umestno prekiniti konvencijo ob enajstih in protipredlaga, da se delegacija zbere k slikanju ob eni popoldne v soboto. Enakega mnenja je delegat od št. 43. Sprejet je protipredlog.

Predsednik in brat Vogrich mislita, da ni treba konvencije suspendirati do poročila odborov, ker posla je dovolj. Delegat od št. 88 meni isto, ker rešiti imamo točko, ki se jih lahko takoj lotimo. Obratno pa mislita delegat od št. 121 in brat Podboy. Na priporočilo za čitanje poročil odbornikov, delegat od št. 234 meni, da bi bilo neumestno. Kdor se zanima za poročila, jih je lahko čital. Ne poročila, pravila sama naj bi sedaj stavili na dnevni red. Brat Alesh tudi predlaga, naj bi dali delegati svoja priporočila od društev, kar bi potem upoštevali pri razpravi pravil. Predlog je podpiran.

Brat Olip misli, da bi lahko razpravljali njegovo zadevo v zvezi z izletniškim uradom S.N.P.J., ki bo itak prišla pozneje na razpravo. Ker se je nabralo več predlog, brat Alesh ugovarja, da jih ne more biti toliko hkrati. Brat Abram ugovarja, da ne moremo razpravljati o pravih, ko so odstranjeni važni člani, ka-terimi so v konvencijah odborih. Kadar bodo pravila na razpravi, mora odbor tudi referirati.

Delegat od št. 4 se strinja s bratom Abramom, zato naj bi razpravljali o poročilih. Delegat od št. 477 stavi protipredlog, da se osvoji priporočilo delegata št. 4. Delegat Junko od št. 121 predlaga, da se konvencija loti razprave o izletniškem uradu.

Brat Zajc naglašja, da obstoje razni predlogi, dočim je pra-vilno le, če se reši vsak predlog zase. To da je konfuzija. Po-jasnja, da je izmed predlogov važen ali oni brata Alesha, da se zaslusijo sugestije za bodoča pravila, ali pa Junkotov glede izlet-niškega urada. Govori brat Alesh, ki je mnenja, da bi Sepiche-vega nasveta zdaj ne mogli upoštevati, če je že odbor določen v ono svrhu. Brat Zavertnik od št. 632 pa predlaga, da bi sedaj mogoče določili mesto za bodočo konvencijo.

Delegatje od št. 158, 121, 14, 43, 147, 110, 11 in 79 se govore k stvari in stavljenih je tudi par predlogov, končno pa je sprejet predlog, da se vsi drugi predlogi opuste in se razpravlja samo o zadevi izletniškega urada.

Petnajet minut odmora.

Po odmoru brat Zupančič poroča za izletniški urad. Ta urad je ustanovil glavni odbor SNPJ na svoji seji, ko je bil priporo-čen, da bo koristil enotni kakor tudi njenim posameznim čla-nom. Glavni izlet pripravljamo za leto 1930, pa tudi drugo delo se vrši, zlasti pa za preskrbovanje potnih papirjev za člane, kar vse prekrbi ta urad brezplačno.

Takoj po ustanovitvi so se pojavili nasprotniki z očitki, da smo postali "šifkartaši." Nadzornemu odboru smo podali račun in če kdo karkoli sumniči o tem uradu, prav lahko damo zagovor. V uradu smo bratje Alesh, Cainkar, Olip in jaz. Delo opravljamo brezplačno v korist in reklamo jednote. Pri organiziranju izleta za leto 1930 se posebno zanimamo, da zainteresiramo mladino. Smo Jugoslavlani in kot taki ne smemo pozabiti, kaj je potrebno, da naši mladini dopovemo, da naš narod ni prišel iz kakšne niže vrste. S posetom rodne dežele bomo mladino prepričali, da pri-demo iz dežele; ki ne zaostaja za drugimi državami. Videli bodo na primer, da je tam, kar se tiče delavskega zavarovanja po me-stih kot Ljubljana, Zagreb, Beograd, boljše prekrbljeno kot po večini ameriških mest, in da za proteklo leto delavstva tukajšnja zvezna vlada sploh nima takih zakonov kot jih ima Jugoslavija. V glavnem je naš namen, s takim izletom mladino prepričati, da ne pridemo iz kakšne dežele divjakov.

Dodaj nimamo natančnih načrtov, ali kot računamo, se bo prilagajalo kakih tisoč ljudi, in če se to zgodi, dobimo ljudi, a če-mur nam je zagotovljena polovična vožnja povsod in ugodni po-goji od vsake vlade, da bo še manj kot polovico stroškov. Ne zabimo, da je danes potovanje nekaj navadnega in da danes svet ni tako omejen. Zato je tak urad potreben in predložiti bomo resolucijo, s katero naj bi se taka ustanova v jednoti ustanovila. Prvi izlet v domovino je lani vodil brat Olip, ki bo sam poročal.

Očita se nam, da porabimo preveč prostora v listu, toda naši oglasji so bili plačani, kolikor jih je bilo."

Brat Zupančič tudi poda par posameznih slučajev, kako so ljudem pomagali pri potovanju in kako dobro delo je s tem sto-rila jednota.

Delegat od št. 39 se oglasi, da konvencija ne sme s takimi rečmi zapravljati toliko časa. Medtem se vrne poverilni odbor, ki poroča, da so prejeli: Brat Sepič 78 glasov, Alesh 145, Med-vešek 138, Tekautz 123, Kotar 81, Kučinič 46, Rimac 54, Vucelich 52, Vider 146, Zajc 140, Zavertnik 50, Kastelec 46. Oddanih gla-sovnic je bilo 227. V odbor za pravila so torej izvoljeni bratje Vider, predeček, Alesh, Zajc, Medvešek, Tekautz.

Godina pojasni na prejšnjo izjavo Zupančiča, da je Prosveta res dobila plačo za vse oglase od paroplovne družbe, ki je ogla-sala v listu.

S poročilom nadaljuje brat Olip. "Da je bilo toliko nasprot-stva, je največ krivo, ker vedno oglašamo, da je vse brezplačno. Pri nas v resnici je brezplačno, kajti vsi, katerih zasluga je, da se je urad ustanovil, vedo, da je odbor potreben."

Brat Olip da daljši pregled o poslovanju in financiranju. Urad dobi od parobrodne družbe po \$7.00 za potnika in poleg tega prosto vožnjo od vsakih 25 potnikov. Na lanskem izletu ni bilo 25 oseb, vendar je družba dovolila prosto vožnjo. Od provizije se na krijejo stroški urada. Bilo je sicer več izdatkov kot pa do-hodkov, da se je potovanje moglo že lani uresničiti, toda zato so zložili iz svojega žepa bratje Cainkar, Alesh in Zupančič vsak po deset dolarjev in on sam, ki je vodil izlet, pa kakanih \$150.

Važno je, da se organizira velik izlet za leto 1930. Kolikor krat po 25 bi se nabralo izletnikov, toliko bo prostih voznin, in te je naš odbor podaril S.N.P.J., katere mogoče dobi tista mladina, ki se najbolj zanima za pridobivanje novih članov.

Brat Olip dalje zagovarja izletniški urad in pa odgovarja na napade. Kdor sumniči, naj pride pred zbornico in dokaže. Izrab-ljanja ni bilo s tem uradom nobenega.

Med tem govorom je prevzel vodstvo konvencije brat Zevnik, ker tudi brat Cainkar ni navzoč. Brat Zevnik odgovori, da mu je žal, da to poročilo izletniškega urada ni že prej prišlo v javnost. Priporoča, naj ta urad ne napada agencij parobrodnih družb in pa naj se S.N.P.J. ne vrtka v kakšen "šifkartaški business."

V odgovor brat Zupančič čita iz "Prosvete" del poročila izlet-niškega urada, podanega na seji glavnega odbora julija meseca 1928, in omeni, da je izletni urad na vsaki seji gl. odbora poročal o svojem delovanju, kar je bilo priobčeno v glasilo.

Odgovarja delegat društva št. 39. Očita, da je to vse skupaj "business" in da izletniški urad dobiva pri Prosveti podporo v to svrhu. Zoperstavi se očitjanju, da je komu rekel goljuf zaradi izletniškega urada, toda pri trditvi vztraja, da potovanje, ki ga je brat Olip napravil, je vendar bilo storjeno na šulje drugih. Najbolj pa se zoperstavi temu, da bi se jednota, ki je organizacija je za podporo, spuščala v tako trgovino.

Brat Vodovnik od št. 110 stavi predlog, da se debata o tem zaključil. Predlog dobi podporo.

Delegat od št. 257 se strinja s poročilom urada; njemu je ljube, če se pelje za tako pridobljeni denar naš človek kot pa kakšen agent.

Delegat od št. 1 navede posamezen slučaj, kako si je jednota napravila reklamo ravno skozi ta urad. K stvari govori delegat od št. 121 in navaja, kako se vedno ponavlja nabavljanje čez glavni odbor in predčativa goljufijo, a v resnici ljudje, ki tako zabav-ljajo, nimajo nobenega stvarnega vzroka. Navaja razmera v Detroitu. Delegat od št. 335 poda mnenje o brezplačnem delu, zahvaljuje se zanj in vprašuje, če na pr. brat Cainkar, ki je tudi v onem odboru, mogoče ne opravi dotičnega dela med svojim po-slom v uradu. Olip v odgovor vzklikne: Nikoli.

Govori delegat od št. 518. Pravi, da ve, kako agenti delaje z našimi potniki in stari kraj in da je lepo imeti tak urad; toda ugovarja pa poročilu, kolikor se tiče razlik med delavstvom v sta-rem kraju in tu. Sam je bil tam l. 1927 in ve, da je kmet tam ravnotako zatiran kot delavec v tej deželi. Noče, da bi s takimi poročili, kot jih je podal izletniški odbor, vplivali na mišljenje članstva v jednoti.

Govori delegat od št. 43, ki očita, da mora biti vse zoperstav-ljanje uradu samo iz nevedljivosti.

Da bi zaključili razpravo, brat Alesh stavi predlog, da dele-gati glasujejo, če so pripravljeni obdržati izletniški urad ali ne.

Daljši čas govori tudi brat Grošelj od št. 142, ki končno stavi predlog, da ima jednota za bodoča štiri leta izletniški odbor.

Proti Olipovemu izvajanju govori delegat od št. 4, ki pokušje na diktaturo v starem kraju in razvijajoči se imperializem. Za-kaj ni izletniški urad na primer opisoval tudi teh stvari in se-znanjal mladine in članstva sploh tudi z resničnim položajem de-lovnega ljudstva v starem kraju.

Delegat od št. 197 meni, da izletniški urad ne škoduje, kot izgleda iz poročila, in ga priporoča. Delegat od št. 477 naglašja, da je ta urad gospodarski. V bistvu je njegov govor enak onemu brata od št. 4, namreč, kako diktatura tlačil ljudi v starem kraju in pa da izletniški urad pri vseh opisih tega ne omenja, čeprav bi bilo umestno.

Po teh govorih se konvencija malo razburi in brat Zajc od nadzornega odbora nastopi in očita zbornici, da je izvolila pred-sednika, ki ni sposoben, ter da je to storila samo iz sovraštva proti njemu. Naznanja, da bo konvencija flaska in da bo zavo-žena po krivdi predsednika, ker ni nobenega reda. Govori še dalje, čuti je proteste po vseh dvorani in vaa zbornica je tako hrupna, da govornika ni mogoče razumeti. Ker je med smešnja-vo brat Zajc imenoval tudi brata Kerna, mu ta odgovori, naj brat Zajc ne pozabi, da ravno sedaj, ko je smešnjava, predsedujeta kandidata njegovega bloka. Predsedujoči brat Zevnik protestira, da ne spada k nobenemu bloku.

V dvorani je dalj časa nemir. Govorijo k dnevnemu redu še delegatje št. 4, 631, 17, 200, 234, 137, 172, 292, 87, 398, brat Abram in končno se brat Olip, nakar je sprejet predlog brata Zajca od št. 16, da se izreče zaupnica izletniškemu uradu. Kon-čno je sprejet še predlog brata Grošlja, da ima jednota za bodoča štiri leta izletniški odbor.

Delegat od št. 17 poroča, da je prejel obvestilo od svojega dru-štva, da je ravno preminul član Rožič. Zbornica vstane v znak sožalja.

Delegat od št. 268 apelira na zbornico, naj podpira izvoljene pred-sednike, tako da bo konvencija šla hitreje.

Sestra Jurečič od št. 162 stavi predlog, da konvencija zaslusi delegate po društvenih številkah in naj vsak poda priporočilo svo-jege odbora glede bodočih pravil.

Delegat od št. 43 ugovarja, da so mnogi delegatje že dali svoja priporočila napisana odboru. Brat Alesh apelira, da se predlog z drugimi vred odloži. Brat Olip misli, da bi tako zaslus-jevanje trajalo tri dni.

Brat Vodovnik od št. 110 stavi protipredlog, ker je že dosti delegatov izročilo pisana priporočila, da to storijo še ostali. Go-vorijo še: delegat od št. 47, brat Podboy, Alesh, delegatje od št. 344, 1, 87, 234, 151, končno pa je sprejet protipredlog brata Vo-dovnika.

Brat Vidrih pozove vse člane konvencije, naj izročijo na listku s številko svojega društva sugestijo radi plače delegatom, na podlagi katerih bo odbor za plače sprejel primerno vsoto.

Opomba k zapisniku tretje seje: Pri razpravi o delegatu za društvi št. 356 in 595 bi se moralo glasiti, da je brata Vucelica nominiralo samo društvo 595.

Andrew Kobil, zapisnikar. Vincent Cainkar, konv. predsednik. Joseph A. Siskovich, konvenčni tajnik.

Vesti iz Jugoslavije

20-letnica Zagrebškega vele-sejma.

Zagreb, 22. aprila 1929.

Zagrebški velesejem slavi to leto svojo 20-letnico, ki jo je proslavil dne 20. aprila z otvoritvi-jo velesejma.

Z razvojem hrvatske metropo-le, Zagreba, je zelo ozko svezana tudi ustanova zagrebškega vele-sejma, ki proslavlja 20-letnico sir-jenja hrvatske obrti, industrije, ter tako obenem služi napredku in razvoju mesta. V teh dvajset-ih letih se je Zagreb razvil v veliko mesto, ki je eno najlepše urejenih mest naše države. V teh dveh desetletjih se je Za-greb naravnost gigantsko razvil. Od onih pionirjev, ki so pred dvajsetimi leti — vstevši vojna leta, ko zagrebški velesejem ni deloval — začeli z vsakoletnim velesejmom, je ostal živ le eden, vsi drugi so se pomirli. Ostal je edini Sander Aleksander, ki je dosmrtni častni predsednik ve-lesejma.

Danes se je vršila v tem zna-menju večana otvoritev zagreb-škega velesejma, ki bo trajal od 20. do 28. aprila. Na svečanost je posli kralj svojega zastopni-ka, vlada je poverila velikemu šupanu zagrebškemu, da jo za-stopa na proslavi, udeležili so se otvoritve zastopniki gospodar-skih krogov, konzuli raznih dr-žav, predstavniki velesejmov o-stalih jugoslovanskih mest itd. Ob 11. je bil velesejem odprt in ljudje so si ogledali razstave-pne paviljone, ki so letos silno je-po opremljeni. Že do 6. sveder je posetilo razstavo 11,000 ljudi.

V treh paviljoni so razstav-ljeni avtomobili raznih vrst, svetovnih avtomobilskih firm, ki tekmujejo med seboj po svoji le-pi izdelavi in lepi zunanosti. Ti paviljoni vzbujajo mnogo zani-manja. Prav tako so lepo ure-jeni in kot taki mnogo obisko-vani paviljoni z radio-aparati, iz-ložba turizma, in za šenaki svet posebno modna revija.

Po mnenju mnogih je letošnji velesejem izmed vseh dosedanjih najboljše in najlepše organiziran.

Igralec ljubljanske drame, Zvonimir Rogos, se bo pojavil od ljubljanske publike. Kakor znano, je dobil Rogos angažman na Narodnem teatru v Pragi, ka-mor odpotuje v prihodnjih dneh. Poslovno predstavo v Ljubljani ima dne 27. apr. Izval bo vlogo Fedje v Tolstojevi drami "Živi mrtvec." Nocoj pa bo igral v celjskem gledališču v drami "Stilmondeki šupan" poročnika Oskarja. Za te dve predstavi vla-da sanmanje tako v Celju kot v Ljubljani, ker je bil Rogos sicer priljubljen član naše drame.

Samomor rudarja v vakuu.

Ljubljana, 23. aprila 1929.

Iz Trbovlja nam poročajo o samomoru rudarja, ki si je v vakuu poglgnal kroglo v glavo. V Hrastrniku je večeraj zjutraj stopil v vlak 29-letni rudar A-lojs Kišek, da se popelje domov v Trbovlje. Med vožnjo pa so potniki začeli na hodniku vago-na strel, pohiteli so na hodnik ter našli vsiga okrvavljenega rudarja, ki je imel veliko rano na desnem senu. Bil je takoj mrtev. Kaj je gnalo rudarja v smrt, še ni ugotovljeno. Pre-tekli teden je rudar sam odpo-vedal službo pri rudniku. Za-puščena žena, ki je tik pred poro-dom. Samomor je izvršil brko-ne v potrtosti radi težkega živ-ljenja. Že dolgo časa je hodil ves otopel. V vakuu je storil, kar je bržkone sklenil že popre.

Ogenj, ki je razsajal v soboto po ponovnih gozdovih je tiel že vso nedeljo ter ga je veter spet ponovno podkuril, da se je razširil na gozdove graških kmetov. Šele doli ponoči je o-genj povsem pogasil.

Enega najstarejših ljudi v Ev-ropi premore Jugoslavija. V naši Mitrašinci živi mož, ki je leto-s dovršil 130 let svojega življe-nja. Ime mu je Jovan Trajkovič. Vse svoje življenje je bil pastir ter je čuval svojo in tujo živino. Oženil se je, ko je bil star 30 let, petdeset let pa je že vdovec. Hranil se je in se hrani še danes z rženim kru-hom, sirom, mlekom jajci in ku-hanim sadjem. Kadil ni nikoli in tudi žganja ni pil. Šlihi še dobro, ljudi spozna pa le še po glasu, ker mu je vid popolnoma opekel.

Gotovo je ta človek eden naj-starejših ljudi v Evropi.

Frank Harris:

Osem dni—ekstra

Leon Fornageot je izgubil službo. In vendar jo je bil vrtil tako odlično in je bil tako ponosen nanjo. Nosi je vedno črno sukno in belo ovratnico in njegovi kratki, na angleški način prištrženi brki so mu podeljevali — tako si je vsaj domisljal — izvestno dostojanstvo. Vse to gošpstvo pojde zdaj po vodi.

Zdaj ga je hranila in oblačila madame Fornageotova, ki ni opustila nobene prilike, da bi mu tega ne očitala. V gneči ga je vselej rinila in drezala; če se je potem obrnil in ji rekel: "Amelija, ne bodi vendar brutalna; saj vidiš, da ne morem naprej, ko so drugi pred menoj," je arditno odvrnila: "Ah, pred teboj so vedno drugi."

Morete si predstavljati ogorčenje madame Fornageotove, ko se je nekoga večera pojavil bratranec njenega moža, neki Grabič, ter se meni nič tebi nič povabil k večerji. Že pet in dvajset let se nista videla. Mladi Grabič je bil takrat debel veseljak in je pel pesmi v neki kavarni — grde, nedostojne pesmi po sodbi madame Fornageotove. "Lepe sorodnike imate," je dejala svojemu možu.

Toda Grabiče ni bil več oni stari: Grabiče kakih pet in petdeset let, debelejši ko kdaj, zaripeljši ko kdaj, z velikano pošteno pod levo in s steklenico pod desno pazduho. "To mora-

mo proslaviti!" je vzkliknil. "Stric Cyprien mi je dal vajin naslov."

Madame Fornageot se je nasmešnila. Opešila je, da je sicer obleka dobrega Grabičnega malo pončena, toda njegov neizmerni trebuh je prepasovala krasna zlata veržica in na njegovih, človek ne bi rekel baš snaznih prstih se je lesketal velik briljant.

"Ali se zmerom poješ v Cafe chantant?" je vprašala. "O ne," je odvrnil Grabič, "zdaj pojdem drugi za mene." Jel je pripovedovati, da je deset let skoparil, da si je mogel kupiti lasten etablišan: "Cri-Cri" ga je imenoval, "The Music Rigolos." "In zdaj, otroka moja," je nadaljeval vesel, "zaslužim brez slehernega truda svojih trideset tisoč frankov na leto."

"Pri tem poslu nimam nikakih skrbi in nikakega truda," je povzel. "Živim dobro in ne skoparim več. Oženjen nisem, otrok nimam — pravzaprav si ti, Fornageot, moj edini dedič, in če umrem pred teboj, ti bo še zmerom ostalo dovolj, da boš lahko pil na moje zdravje... nikar tako ne tresi steklenice, dobro vino je v njej."

Po večerji ju je odvedel v svoj kabaret: strašna publika, moške brez ovratnikov, ženske brez klobukov. Ravatelj je posadil svoja sorodnika v ložo in mladi ljudje v prvi vrsti so se nad njima izborna zabavali, zlasti nad madame Fornageotovo, ki si je

bila za slavnost nadela nekaj majhnih kodrkov. "To mi je v zabavo," jima je razlagal Grabič, "toda storili vama ne bodo ničesar, poznam jih vse." Sklonil se je naprej in je zavpil na enega izmed fantolinov, ki se je rezal gospejine mu lastnemu okrasu: Jezik za zobe, ušvice, če ne, stopim dol in izpregovorim s teboj resno besedo."

V premoru je odvel Leona Fornageota za oder, kjer sta našla kakega pol tuceta ženak v najrazličnejših stopnjah golote, ki so kvartale ali pa čakale iz točnice.

Grabiče mu jih je predstavil: "Moje angleške plesalke: Rosa, Carmen, Bljov in Melindija. Ni treba, da bi vstajale, dragice, gospod je moj sorodnik." Fornageot se je dostojanstveno priklonil pred monsieur Ernestom, komikom in Mile Lavro Fonestierovo, ki je umela z rokami prav tako spretno hoditi kakor z nogami. Priklonil se je tudi pred Čung-Lijen, kitajskim žonglerjem z montmartreskim naglasom, in pred skupino pravkar z Dunaja importiranih umetnikov.

Grabiče ga je zadržal pri naslednji točki. Pri čaši mu je povedoval: "To življenje mi upešuje. Program izmenjam vsake osem dni, toda kadar naletim na deklet, ki mi je všeč, ne odpoljem proč, nego jo obdržim še za osem dni — darilec, ki si ga poklonim sam sebi. Ona igra potem en teden vlogi gospe

ravnateljice, a nikdar delj. Jaz in moje občinstvo ljubiva izpremembo: po štirinajstih dneh mora oditi. Zato tudi vsaka vpraša pred izpremembo programa: "Katera bo ostala še en teden?"

"Grabiče!" je vzkliknil Fornageot očitaje, toda le-ta niti ni zaznal moralnega ogorčenja v njegovem glasu.

Ko sta se vrnila v ložo, sta našla madame Fornageotovo zelo vznemuljeno in nekoliko v skrbeh; neprestano je pogledovala moža, hoteč se preveriti, kak vrtis je napravilo nanj. Toda Fornageot si je nadel svoj stari obraz pisarniškega predstojnika, ki je bil negiben kakor kamen. Nič drugega ni rekel kakor: "Do danes še nisem bil za kulisami. Tam je odlično urejeno. Nastopajoče dame so kvartale..."

Poslej je Grabiče vsako soboto prihajal k Fornageotovim. S seboj je vselej prinesel obilo jedade in izbornih vin. Madame mu je nekoč pripotočila, neko sentimentalno pesmico, in od tistih dob je vedno zatirjal, da je rojena za gledališče, zakaj sentimentalna pesmica je sijajno uspešna.

Neke nedelje je Grabiče prišel bolj rdeč, ko sicer tudi ni bil trden na nogah. Namesto vina je prinesel s seboj steklenico staroga konjaka. "Ni mi posebno dobro," je izjavil, "moram se nekoliko opomoči. Vidva kar jeita, jaz pa si bom natočil eno ali dve čaši svojega starega konjaka in bom pomočil vanj skorjo kruha — to mi pomaga pri vseh boleznih."

"Nemara bi bilo bolje," je skušal ugovarjati Fornageot, toda madame mu je presekala: "Le pusti bratrance, on sam najbolje ve, kaj mu pomaga." "Zelo dobro," je vzkliknil Grabiče. "Preveč sem zdrav, moja kri je premočna. Omotica me prijemlje in v ušesih mi čudno brni, toda čaša konjaka me bo spet spravila na noge."

Fornageotova sta opazila, da je njegov obraz po prvih treh kozarcih temno povijnel, toda madame je razdelila juho in sta začela jesti. Tedajci pa je Grabiče izgnal desnico, razpi dian in je sklenil v zraku.

"Steklenica je pokraj tebe," je rekel Fornageot. Trudoma je poskusil odgovoriti, toda izvil se mu je iz ust le nerazločen glas. Obraz mu je posinil, omahnil je in padel z glavo čez prt.

"Pijan je," je rekla madame Fornageotova.

Bil je mrtev. Bilo je mnogo formalnosti, toda s poznavanjem stvari, ki si ga je bil Fornageot pridobil v svoji službi, je prišla zakonska dvojica po treh, štirih mesecih v posest kabareta in kakih petdesetih tisoč in štirih sto frankov v gotovini. Kabaret prodati ni bilo lahko, ali na dlani je bilo, da bi se z nekoliko truda dalo izbiti iz podjetja letnih dvajset do trideset tisoč frankov — pravcato imetje za Fornageotova, ki se zato nista obotavljala in sta pograbila priliko z obema rokama.

Madame Fornageotova je sama sedela za blagajno in je najela krepkega možaka, da je moral razgrajajoče možake na cesto. Fornageot pa se je ukvarjal s kabaretom. Njegovi brki so postali znamenitejši kakor kdaj prej, stalno je imel črno sukno in čisto novo belo ovratnico. In ni bilo dolgo, ko je prišla nadenj ura izkušnje. Pri njem je nastopala majhna italijanska plesalka, ki jo je vselej včepnil, kdarkoli je šla mimo njega; in tako sladko se mu je nasmešnila, da ji je sklenil dati po Grabičevem vzgledu — en teden po vrh.

Toda težko je bilo to dopovedati madami, ki je bila visokostnejša kot kdaj prej. Nosila je stalno nakit in opazil je tudi, da si je malec rdečila obraz in nadevala umetne kodrke. Ali mala Italijanka je bila predrážestna in pretapeljiva in tako se je Fornageot odločil, da izpregovori z ženo odkrito besedo. Še tisti večer je šel k blagajni, kjer je madame štela denar, in ji začel:

"Taile čipkasti ovratnik se ti izborna podaja, dragica... Nekaj bi ti rad predlagal..."

Toda madame ga je prekinila: "Veš, naš novi akrobat je resnična atrakcija, pravcat 'slager.' Zatorej sem sklenila, da mu dam še en teden po vrh."

Na to ni gospod Fornageot ničesar vedel odgovoriti.

RAZNE VESTI

Delavska predloga poražena.

Boston, Mass. — Ako lahko podjetnik forsira delavca, da podpiše pogodbo politega kučka, ki mu prepoveduje vstop v strokovno organizacijo in je tako pogodba veljavna na sodišču, tedaj bi morala tudi strokovna organizacija imeti moč, da forsira podjetnika, da ne prelomi pogodbe z organizacijo, ki zabranjuje uposilitev neorganiziranih delavcev. Tako so argumentirali nekateri legislatorji, ko je prišla na razpravo predloga o zaprti delavnici v državni zbornici. Večina legislatorjev je pa bila drugačnega mnenja in tako je bila predloga poražena s petnajstimi glasovi večine.

Novost: parni motorji brez dima.

Chicago. — International Harvester Co. je patentirala "lokomotor," stroj, ki goni železniški vagon s parno silo, toda brez vsakega dima. Vsak vagon ima svoj motor, ki se kuri z oljem in proizvaja močno paro. Motor bo dober za vlak, ki vozijo skozi mesta in v predmestjih, kjer je ugovor proti dimu in sajam iz lokomotiv in kjer je elektrifikacija počasna in draga.

Sto mrtvih na Poljake.

Varšava, 17. maja. — Sto oseb je zgorelo in 4000 je izgubilo metje vled požara, ki je danes uničil mesto Iwie ob vzhodni meji Poljake.

Majaka zima.

Chicago. — Nizka temperatura je legla na vse centralne države zadnje dni. V petek jutraj je bila lahka slana po mnogih krajih severnega Illinoisa. V Chicagu je temperatura padla z 81 (v sredo) na 37 v četrtek jutraj. Prava zima je pa zavladala po severozapadu. Minnesota in gornji Michigan sta pokrita s snegom in temperatura je padla na 20 stopinj.

Peki groze s stavko.

Santa Barbara, Cal. — Narodna organizacija pekarniških delavcev je dovolila tukajšnji lokalni uniji št. 37, da napove stavko v podjetju Diehl Bakery Co. Ta družba je edina v tem mestu, ki je odklonila podpis pogodbe, ki jo je predložila organizacija.

Konferenca asociacije za delavsko legislaturo.

New York. — American Assn. for Labor Legislation sklicuje konferenco, ki se prične 1. julija v San Franciscu. V istem času se bo vršila tudi konferenca Narodne lige za socialne izboljšave.

FARMA NA PRODAJ.

Valed boleznj v moji družini prodam 10 akrov obsegaajočo farmo na Grand Junction, Colo. Na posestvu raste veliko jabolk, hrušk, kivi, drvev, ter trte. Za nadaljna pojasnila se obrnite na: John Kikel, Box 592, Park City, Utah. (Adv.)

AVTOMOBIL NA PRODAJ.

Primoran sem prodati moj BUICK avtomobil, največjega modela "MASTER SIX," katerega sem rabil samo ob nedeljah in praznikih, ter je v popolnoma dobrem stanju kot nov. Ima originalne dobre gumijaste obroče (Balloon tires), zavoro pri vseh 4 kolesih. Prodajam ga za nizko ceno samo \$350.00. Ta avtomobil sem pred kratkim kupil za \$1,900. Oglasite se na: 3349 W. Division St., blizu Roman Ave., drugo nadstropje, Chicago, Ill. — (Adv.)

IŠČE SE STANOVANJE

z dvema ali štirimi sobami, lawndalski okolici, ali pa v Ciceru, Ill. Vse ponudbe z navedbo cene je poslati na: upravništvo "Prosveta," 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

AVTOMOBIL NA PRODAJ.

STUDEBAKER. — Najnovjši model "COMMANDER" Sedan se prodaja pod ceno, ker rabim denar. Ta avtomobil je v popolnoma dobrem stanju in najpogostejši model; bil je rabljen samo 8 mesecev, ter izgleda kot nov. Ima 5 popolnoma novih gumijevih obročev (Balloon tires). Proda se za nizko ceno, samo \$375. — Oglasite se na: 2281 North Kedzie Ave., First Apartment, Chicago, Ill. — (Adv.)

F. M. Dostojevski:

ZLOČIN IN KAZEN

Roman v šestih delih s epilogom.
Prevečeni Vladimir Levstik.

"Lujiza Ivanovna, sedli bi," je rekel med delom nališpani, škrlatnordeči dami, ki je še vedno stala, kakor se ne bi upala sama sesti, da si je imela stol poleg sebe.

"Ich danke," je rekla ta; in tiho, šumeč s svilnatimi obleki, se je spustila na stol. Njena svetlomodra obleka z belimi okraški se je razprostirala okrog mize kakor zračna obla in zavzela malodane polovico sobe. Zadišalo je po parfumu. A dama se je očividno plašila nad tem, da zavzema pol sobe in da tako diši, da si je smehljala bolj živo in v bahato obnem, toda z neprikritim nemirom.

Dama v žalni obleki je končala in se začela odpravljati. Naenkrat je dokaj glasno vstopil častnik jako fantovske zunanosti, ki je pri vsakem koraku nekako posebno migal z rameni, vrgel čepico s kokardo na mizo in sedel na naslanjaj. Bujna dama je takoj, ko ga je zagledala, odskočila s svojega sedišča in se začela nato s posebno svačenostjo priklanjati; toda častnik se niti ni zmenil zanjo, tako da se ni več upala sedeti poleg njega. Bil je pristav oddelnega nadzornika, mož z vodoravno na obe strani štrlečimi rdečkastimi brki in nenavadno finimi potezami obraza, ki pa razen gizdavosti niso izražale ničesar. Postrani, skoro nejevoljno, je pogledal Razkolnikova; res, imel je vse preslabo obleko, vednje pa se v zvezi s svojimi ponižnostmi vendar ni strinjalo z njo. Razkolnikov je bil tako nepreviden, da je predložil in prenaravnost pogledal častnika, ki se je nad tem razjezil.

"Kaj hočeš?" je kriknil častnik, brčkone čudeč se, da se tak razcapanec ne prestraši njegovega blakonosnega pogleda.

"Klican sem — s pozivnico..." je odgovoril Razkolnikov malomarno.

"To je v zaševni denarne terjatve, ki jo vložena proti temu dijaku," je naglo pojasnil tajnik in dvignil glavo iznad svojega akta. "Vidite?" — In vrgel je pred Razkolnikova zvezek ter mu pokazal v njem neko mesto. "Preberite!"

"Denarne? Kakšne denarne?" je premisljal Razkolnikov — "potemtakem menda ne bo tisto." In radostno je vzdihel. Naenkrat mu je postalo neizrečno lahko, kakor bi se mu bilo odvalilo breme z ramen.

"Ob kateri uri pa ste vabljeni, gospod?" je kriknil poročnik, ki je postal iz neznanega vzroka vedno arditnejši: "Piše se vam 'ob devetih', zdaj pa je ura že dvanajst!"

"Šele pred pred četrtr ure sem prejel vabilo," je odgovoril glasno in preko rame Razkolnikov, ki se je istotako nenadoma in proti svojemu pričakovanju razsrdil in je čutil v tem celo nekakšno naslado. "Saj je dovolj, da sem sploh prišel, ko sem bolan na mrzlici."

"Ne kričite, prosim!"

"Jaz ne kričim, ampak govorim zelo mirno, toda vi kričite name; jaz pa sem dijak in ne dam vpiti nad seboj."

Pristav je tako zbezel, da v prvem hipu niti ni mogel izpregovoriti in so mu le neke pene prišle iz ust. Skočil je s svojega sedišča. "Izvolite molčati! V uradu ste! Ne postavljate sirov, gospod!"

"Tudi vi ste v uradu," je kriknil Razkolnikov, "in poleg tega, da kričite, še celo kadite svačlico in tako zanemarjate dostojnost namram nam vsem."

To reši, je navdala Razkolnikova neposlušna zadovoljnost.

Tajnik ju je gledal s smehljajem na obrazu. Vročekrvni poročnik je bil v očividni zadregi.

"To vas nič ne briga!" je zakričal slednjič nenaravno glasno, "raje izvolite podati tukajle izjavo, ki se zahteva od vas. Prečitajte mu, Aleksander Grigorjevič. Toženi ste, da ne plačate denarja! To se vidi, kak ptiček ste!"

A Razkolnikov ga že ni več poslušal in je željno zagrabil papir, da bi bil skoro na jasnem. Prečital je enkrat in drugič, a ni razumel.

"Kaj pomeni to?" je vprašal tajnika. "To pomeni, da se terja od vas denar na podlagi dolžnega pisma. Ta denar morate ali plačati z vsemi troški in pristojbinami vred, ali pa podati pisмено izjavo, kdaj morete plačati in da se ob enem zavezate, da do plačila ne boste zapustili prestolnice niti prodajali ali skrivali svojega imetja. Upnik pa ima pravico prodati vašo lastnino in postopati proti vam po zakonitih predpisih."

"A saj vendar — nisem nikomur ničesar dolžan!"

"Za to pa se mi ne menimo. Dobili smo v iztožbo zapadlo in zakonito protestovano dolžno pismo za sto in petdeset rubljev, ki ste ga dali vdovi kolegijskega asesorja Zarnicini, od katere je prešlo v izterjatev v roke dvorne svetnika Čebarova. Vabimo vas torej, da podate izjavo."

"A saj je vendar moja gospodinja!"

"Kaj za to, če je vaša gospodinja?"

Tajnik ju je gledal s prezirljivo sočutnim usmevom, obenem pa z nekako samozavestjo, kakor novince, ki pride prvokrat v ogenj, češ: "No, kako se počutis zdaj?" Toda kaj je bilo Razkolnikovu zdaj od dolžnega pisma in do vse tožbe sploh! Ali je bila vredna, da bi se zaradi nje vznemirjal, ali je bila v tem trenutku vredna tudi le njegove pozornosti? Stal je, čital, poslušal, odgovarjal in stavil celo sam vprašanja, a vse to kakor stroj. Zmagoslavje sebohrambe, rešitev od grožnje nevarnosti — to oboje je navdajalo v tisti minuti vse njegovo bitje, brez modrovanja in analize, brez domnevanja in ugibanja, brez dvomov in vprašanj. Bilo je trenutje polne, neposredne, čisto življenjske radosti. Tisti hip pa se je pripetilo v pisarni nekaj kakor grom in strela. Poročnik se ves užljal nad nespoštljivostjo Razkolnikova in želeč ali popraviti oškodovani ugled, se je vrgel v svoji jezi z vsemi silami nad nearečno "bujno damo", ki ga je gledala že odkar je stopil v sobo, s preneumnim smehljajem.

"Kaj pa ti, takozvana," je kriknil naenkrat na vse grlo — dame v žalni obleki že ni bilo več v pisarni — "kaj pa je bilo snoči pri tebi? A? Zopet arotata, nered in nemir, da se vsa ulica pritožuje. Zopet pretep in pijanost! Pa se dela tako miroljubno. Saj sem ti že pravil, če desetkrat sem ti povedal naprej, da te enajstič ne izpustim! Ti seveda se ne meniš zato, zanikarnica!"

Razkolnikov je padel papir iz rok in z začudenjem je rrl na obilno damo, ki je morala poslušati tak neetičen nagovor; a takoj je ugenil, za kaj gre, in vsa stvar mu je začela ugajati. Poslušal je z veseljem in zahotelo se mu je smejati, smejati, smejati... Vsi njegovi živci so drgetali.

"Ilija Petrovič!" je izpregovoril tajnik strahoma, a je umolknil, da počaka ugodnejšega trenutka, ker je vedel iz lastne izkušnje, da se razljuteni poročnik ne da drugače zadržati kakor za roke.

Kar se tiče bujne dame, je izpočetka kar strepetala pred to nevihto; a čudno, čim mnogobrojnejše in krepkejše so postajale psovke, tem prijaznejši je postajal njen obraz in tem bolj očarujoč smehljaj, s katerim se je obračala k strašnemu poročniku.

(Dolje prihodnja.)

Potovanje v Jugoslavijo

potom našega potniškega oddelka je zelo priljubljen. Skoraj vsaki dan dobivamo vprašanja iz vseh krajev Amerike, od ljudi ki nameravajo tja iti. Storitve tudi vi tako, ako nameravate obiskati domovino, tedaj se obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi zastopamo vse parobrodne črte, in vas lahko odpravimo, kamorkoli si želite. Delamo prošnje za povratno dovoljenje "Permit," pomagamo dobiti potne liste, vizume in vse ostalo kar je v zvezi s potovanjem. Naši zastopniki bodo skrbeli za vas in vašo priljago tekom vsega potovanja.

Mi od časa do časa oglašamo v listih imena vseh naših potnikov, ki prihajajo ali odhajajo.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

DENAR V JUGOSLAVIJO POŠILJAMO PO NAJNIZJIH CENAH

Ta znižana cena knjig Književne Matice SNPJ.

VELJA DO 1. JULIA 1929

Sečaj je prilika, bratje in sestre, da si vsako lahko naroči eno ali več knjig po zelo nizki ceni. Knjige so dobre, poučne in morali bi jih imeti v vsaki hiši.

AMERIŠKI SLOVENC — ta knjiga obsega 632 strani in mnogo krasnih zgodovinskih slik, je prijazna za čitanje in vam daje veliko pouka o zgodovini Amerike, ameriških Slovencev in naše S. N. P. Jednota. Knjiga vredna \$5.00 — sečaj\$1.50

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA — izvrstna poučna knjiga za učenje angleščine in raznimi drugimi pojasnili, vredna \$2.00 — sečaj\$0.50

ZAKON BIOGENEZIJE — ta knjiga pojasnjuje splošni razvoj in naravne zakone, vsebuje veliko poučnega za vsakega človeka, vredna \$1.50 — sečaj\$0.50

PATER MALAVENTURA V KABARETU — povest iz življenja ameriških franšikanov in doživljaj rojaka, vsebuje precej slik, vredna \$1.50 — sečaj\$0.50

ZAJEDALCI — povest in slika skritega življenja slovenskih delavcev v Ameriki, vredna \$1.75 — sečaj\$0.50

JIMMIE HIGGINS — zanimiva in krasna povest, spisal dobroznani pisatelj Upton Sinclair, poslovenil I. Molek, vredna \$1.00 — sečaj\$0.50

Održite ta listek, priložite potrebno svoto v pisno in pošljite na Prosveto.

PROSVETA, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošljim svoto \$..... kot naročilo za sledeče knjige:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....